

DMJV EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYE 2014. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

Készítette: **Papné Gyöngyösi Katalin**
intézményvezető

Dátum: **2015. február 02.**

Dokumentum tartalma:

I. A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye jogszabályban meghatározott közfeladatai

II. Intézmény működése az ellátás igénybevételét illetően

III. Az intézmény szakmai munkája

IV. Intézmény működése a szolgáltatásnyújtó közalkalmazottak vonatkozásában

V. Intézményi dokumentáció

VI. Intézmény működési feltételei a gazdálkodás és üzemeltetés vonatkozásában

VII. Intézmény működése a tárgyi feltételek vonatkozásában

I. A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye jogszabályban meghatározott közfeladatai

1. A költségvetési szerv elnevezése: Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye

2. Jogszabályban meghatározott közfeladata: A Gyvt. szerinti gyermekjóléti alapellátás

2.1. Az intézmény Gyvt. szerinti besorolása: Gyermekjóléti alapellátás

2.2. Az intézmény Gyvt. szerinti típusa: Gyermekek napközbeni ellátása

2.3. A szolgáltató tevékenységi formája: Bölcsőde

3. Alapító és fenntartó szerv neve, székhelye: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata 4024 Debrecen, Piac u. 20.

3. 1. Alapításról rendelkező határozat -

3. 2.A költségvetési szerv közvetlen jogelődjének neve, székhelye -

4. Irányító szerv neve, székhelye: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 4024 Debrecen, Piac u. 20.

5. A költségvetési szerv illetékessége, működési köre: Debrecen Megyei Jogú Város Közigazgatási területe

6. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolása:

104030 Gyermekek napközbeni ellátása (módszertani feladatok segítése, játszócsoport, időszakos gyermekfelügyelet a bölcsőde nyitvatartási ideje alatt és nyitvatartási idején túl)

A gyermekvédelmi törvény szerint családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni ellátás keretében kell biztosítani. A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermek számára.

A bölcsőde feladata:
A 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni nevelése és gondozása, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A bölcsőde vállalhatja továbbá a hat éven aluli fogyatékos gyermek nevelését- gondozását.

II. Intézmény működése az ellátás igénybevételét illetően

Ellátandó terület:

Intézményünk a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye egyesített szervezeti formában12 tagintézményt fog össze, melyek együttes férőhelyszáma: 972. Intézményünk méreteit tekintve országos szinten is az egyik legnagyobb, az egyesített bölcsődék tekintetében. A 12 különböző telephelyű tagintézmény, különböző városrészekben jelentkező igényeket tud kielégíteni. ***(1. sz. melléklet)*** Vannak városrészek, melyek lefedettsége optimális, ahol több nagy férőhelyszámú tagintézmény is található (pl.: Tócóskert), s vannak olyan bölcsődék is, ahol a kapacitáson túlmutató igényekkel kell számolni (Belváros). A Nagyerdő, Csapó u – Kassai u.- Hadházi u. melletti lakóövezet, az Universitas, Júliatelep városunk belterületei közül az a terület, ahol nincs önkormányzati fenntartású bölcsőde. Ebben a régióban a Debreceni Egyetem fenntartásában működő Debreceni Klinikák területén található 52 férőhelyes bölcsőde az egyetlen, mely fogadni tudja a bölcsődés korú gyerekeket. Önmagában a bölcsődék által biztosított területi lefedettség nem mérvadó, hisz sok esetben más indokok is felmerülnek a tagintézmények közötti választásban. A munkahely közelsége, a nagyszülők vagy más rokonok lakhelyének közelsége, a testvérgyerekek intézményi elhelyezettsége, esetleg épp az egyéni szimpátia. Mindezek miatt a felvételek során a bölcsőde kiválasztásánál figyelembe vesszük a szülők indokait, de törekszünk arra, hogy az adott környéken lakó szülők ne kényszerüljenek lakhelyüktől előnytelenül messze lévő bölcsődét igénybe venni.

Ellátandó célcsoport:

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti. Bölcsődés gyermekeink legjelentősebb hányada a nevelési év végével, azaz aug. 31-el távozik intézményünkből. Az őszi születésű gyermekek sok esetben az ellátás megszűnésének várható végpontja, azaz dec. 31. előtt viszont óvodába távoznak. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. Intézményünkben a 2014-es évben összesen 30 szülő kérte gyermekének továbbmaradását a következő indokokkal: koraszülöttségből fakadó megkésett fejlődés, ikergyermekek testi fejlődésének elmaradása, tartós betegség miatti speciális élethelyzet, vagy a szobatisztaság kialakulásának megkésettsége.

A korösszetételt nézve az elmúlt évek két jelentős változása, egyrészt a harmadik évet betöltött gyermekek hamarabbi óvodai távozása (akár még három éves kort megelőzően is) másrészt, hogy ismét megjelentek bölcsődéinkben a csecsemőkorúak. ***(2. sz. melléklet)*** Ez utóbbi tendencia egyértelmű következménye, a 2014. január 1-től hatályba lépő GYED Extra révén közismertté váló intézkedés csomagnak. A gyermek egy éves kora utáni, GYED és GYES melletti korlátlan időtartamú munkavállalás lehetőségével, már az elmúlt év folyamán is sok szülő élt.

A gyermekek bölcsődébe kerülésének leggyakoribb indoka általában a szülő munkavégzése, de a felvételi kérelmeinek okai között szerepel továbbá, ha a szülő közoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanul, illetőleg felsőoktatási intézmény hallgatója. Az elmúlt években szaporodott azok száma is, akik munkahely keresése céljából vagy munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvétel miatt igényelték a gyermekük bölcsődei elhelyezését.

Mára egyértelművé kezd válni a társadalmi közvélekedésében, hogy az anya kereső tevékenysége nem feltétlenül negatív hatású a gyermek fejlődésére, s a dolgozó anyával kapcsolatos magyar sztereotípiák kezdenek eltűnni. A kétkeresős családmodell a család stabilitása, biztonsága szempontjából egyre inkább elengedhetetlen követelmény lett. Egyre több nő kíván visszatérni a munka világába, és túlnyomórészt a gyermekek két éves kora körül a bölcsődei elhelyezés mellett döntenek. Az atipikus foglalkozási forma, a valóságosan családbarát munkahely, s a nagyszülők általi családi segítségadás nem mindenki számára adott azonban, így korántsem feszültség- és konfliktusmenetes időszak a kisgyermekes családok életében az anya munkába állása. Itt tud segíteni a bölcsőde, mely a napközbeni gyermekellátás kapcsán jelentős szülőtámogatási munkát végez.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülői munkavégzés indoka mellett szociális és egészségügyi okból a szülő hozzájárulásával kérheti még védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat, és a gyámhatóság. A gyermekvédelmi törvény értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni azt a gyermeket, kinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, és akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni. A törvényi előírásoknak eleget téve, minden ilyen

esetben segítjük a bölcsődei elhelyezést és a családsegítést; mely érdekében elsődlegesen a DMJV Családsegítő és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, de más jelzőrendszeri tagokkal is rendszeres kapcsolatot tartanak a tagintézmény vezetők és az érintett kisgyermeknevelők. A 2014. évi adatok szerint a családgondozók kezdeményezésére 12 kisgyermek került felvételre. Az általunk gondozott *hátrányos helyzetű gyermekek* csoportjának nagyságát az alábbi adatokkal lehet összesíteni az elmúlt év tekintetében:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült: 55 fő,
- hátrányos helyzetű: 30 fő,
- halmozottan hátrányos helyzetű: 30 fő,
- védelembe vett gyermek: 3 fő.

Természetesen az egyes kategóriák között vannak átfedések, így az adatokból az tűnik ki, hogy összességében az összlétszámhoz viszonyítva alulreprezentáltak a jövedelmi szegénységben elő vagy veszélyeztetett gyermekek. Városunk bölcsődéiben a gyerekek többsége ugyanis jó szociokulturális háttérrel rendelkezik, szükséglet-kielégítési lehetőségeik, életkörülményeik rendezettek.

A társadalmunkat érintő, a kisgyermeknevelés szempontjából felmerülő negatív tendenciák azonban a bölcsődékben is jelen vannak. A hagyományos családmodell átalakulása, a családi szerepváltozások, a minőségi idő hiánya, a személytelen kommunikáció, vagy a hiányos mintakövetés már koragyermekkorban akut problémákat generálhat. Sajnos figyelemre méltó adat, hogy az elmúlt években (2014-ben 125 gyermek) azaz, bölcsődéseink 10-15%-a már elvált szülők gyermekeként érkezett 1-2 évesen az intézményünkbe. A hagyományos család modell felbomlásának gyakoriságát jelzi, hogy sok a második, esetleg harmadik házasságból született gyermekek száma is, akik a különböző családrészek „összeolvadásából" létrejövő mozaik családokban élnek. Örvendetes tény viszont a nagycsaládosok számának emelkedése (2014-ben 99 család) és ehhez kapcsolódóan az is, hogy ezek a családok, mint visszajáró igénybevevők ragaszkodnak az idősebb testvérek nevelőihez és a már megkedvelt bölcsődéhez.

Intézményünkben *a gyermekek bölcsődébe történő felvételét* a tagintézményekben igényelt felvételt kérő adatlap kitöltésével kérhetik a szülők, vagy a gyermek törvényes képviselői. Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a gyermekvédelmi törvény lehetővé teszi az ellátás kötelező igénybevételét. A bölcsődeválasztás időszakában, így különösen a tavaszi felvételek kapcsán nyílt napokat, vagy „bölcsőde kóstolgatókat" szervezünk, ahol a szülők megismerhetik felvételi eljárásrendünket és betekinthetnek csoportjaink életébe. A tagintézmény kiválasztását követően, a bölcsődébe történő felvételről a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézményének vezetője dönt. A gyermek bölcsődébe kerülésekor az intézményvezető megállapodást köt a szülővel vagy a gyermek törvényes képviselőjével, mellyel egyidejűleg a szülő részletes, mindenre kiterjedő tájékoztatást kap az ellátásról, házirendről és szülői jogokról.

A leendő csoportok összeállításánál figyelembe vesszük, a jogszabályi előírásokat, az életkori jellemzőket, a fiú-lány arányt, a csoportszobák adottságait, és törekszünk a szülők kéréseinek is eleget tenni. Egy *bölcsődei csoportban* legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható, de azokban a csoportokban, ahol valamennyi gyermek betöltötte a második életévét ott a csoport feltölthető 14 főre. A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó

csoportban legfeljebb 10, a kizárólag fogyatékos gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 6 gyermek gondozható. Az aktuális csoportlétszámok tagintézményenként és időben is változhatnak nevelési év folyamán. A saját kisgyermeknevelői-rendszer előnyei miszerint a kisgyermeknevelő fokozottan felelős a csoportba járó gyermekek feléért (6-7 gyermek) számos előnnyel járva, biztosítja az állandóságot, biztonságot és kiszámíthatóságot a gyermekek életében.

III. Az intézmény szakmai munkája

A bölcsődei nevelés-gondozás a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet által kidolgozott Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja és a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai alapján folyik. **A** holisztikus nevelés jegyében a gyermekek, szomatikus, érzelmi, értelmi, szociális fejlődésének támogatása három meghatározó területre épül:

- *Az egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozásában,* a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtésén túl, a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítésére és az alapvető kultúrhigiénés szokások helyes rögzülésére törekszünk.

- *Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítésében* a derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése; a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése; az egyéni szükségletek kielégítése, a csoportban élés helyzetében mind alapvető követelmény.

- *A megismerési folyamatok fejlődésének támogatásában* a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységi lehetőségeket biztosítunk, támogatva az önálló aktivitást és a kreativitást, az önálló véleményalkotást és önkifejezést.

Szükség esetén a prevenciós és korrekciós feladatok ellátására speciális szakembereket vonunk be. Természetesen elsődlegesen intézményünk szakembereit, így főállású pszichológusunkat az intézménnyel szerződésben álló bölcsődeorvosokat, és a Pedagógiai Szakszolgálat bölcsődéinkben dolgozó gyógypedagógusait. Alapvető cél, hogy a család számára lehetőleg az intézményen belül biztosítottak legyenek azok a szolgáltatások, amelyre a *sajátos nevelési igényű gyermekeknek* szüksége van. Az SNI gyermekek habilitációjának és rehabilitációjának segítése intézményünkben biztosított, így az elmúlt év folyamán átlagosan havi szinten 22 gyermeket neveltünk-gondoztunk. A Honvéd Utcai Tagintézmény speciális csoportjában középsúlyos, illetve halmozottan sérült gyermekek ellátása és a Pedagógia Szakszolgálat gyógypedagógusai általi korai fejlesztés zajlott; az integrált csoportjainkban a gyógypedagógusok egyéni fejlesztése, a gyógypedagógiai asszisztens végzettségű kisgyermeknevelők több éves tapasztalata mellett, az ép gyermekekkel való interakciók fejlesztő hatása biztosította a SNI gyermekek fejlődését.

A tagintézmények szakmai munkájukat a DMJV Közgyűlésének Egészségügyi és Szociális Bizottsága 79/2012. (VI.27.) sz. határozatával jóváhagyott *Szakmai Programok*

alapján végzik. Szakmai munkánk megvalósítása „ A bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramjában” megjelenő nevelési – gondozási alapelvekre épül.

- a családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- a gyermeki személyiség tiszteletének elve
- a nevelés és gondozás egységének elve
- az egyéni bánásmód elve
- a biztonság és a stabilitás elve
- az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

A dokumentumokban a bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei és feladatai mellett megjelennek az egyedi célkitűzések, a minőségpolitika és a célok megvalósításának eszközei. Megfogalmazódnak azok a kiemelt szakmai célok, melyekre nagyobb hangsúlyt fektetnek a tagintézmények a mindennapokban, mint az ének-zenei és anyanyelvi nevelés, az alkotójáték, a hagyományápolás, az egymással szembeni tolerancia és másság elfogadása, az egészséges életmód és prevenció. Az adott nevelési év feladatait, prioritásait a kiemelt szakmai célokkal összhangban, az éves munkatervek rögzíti.

Minden tagintézményünkben kiemelt feladatnak tekintik az egymás kompetenciáját tiszteletben tartó, őszinte partnerségen alapuló *család-bölcsőde kapcsolatot* az együttnevelés érdekében. Biztosítjuk a bölcsődéink nyitottságát a hétköznapokon, és ünnepeink alkalmával egyaránt. A nyílt napok, a családlátogatások, a szülővel történő beszoktatás, a szülőcsoportos megbeszélések, a személyre szabott napi kapcsolattartás, a családi napok, játszódélutánok, közös ünnepek azok a fórumok, amelyek segítik a családok megismerését és ahol segíthetjük szülői kompetenciák megerősítését. A gyermeknevelési és gondozási bizonytalanságok: a túlgondozás, a szülői kontroll nem megfelelő aránya, a szülői tekintély meggyengülése, a következetlenség, a neveléssel kapcsolatos családi nézeteltérések, pedig azok a pontok, ahol a bölcsődék szakemberei tapasztalataikkal, meghallgatással és az érzelmek ventilálásával segíthetik a problémamegoldást.

Manapság az intézményi nevelés és családi nevelés konfliktusai gyakrabban fordulnak elő, mint az előző generációk világában. Az egymás irányába megnyilvánuló túlzott elvárások, a kölcsönös felelősség- és problémahárítás, a kommunikációs zsákutcák kialakulásával párhuzamosan felértékelődött a panaszkezelés szerepe. Az elmúlt évek történései alapján, segítő szakembereink empátiáját, toleranciáját, és az intézményünkben működő probléma megoldási módszereket dicséri, hogy az ellátást igénybe vevők oldaláról nincsenek olyan panaszok, melyeket ne tudnánk orvosolni. Az *Érdekképviseleti Fórumhoz* nem érkeznek az ellátást érintő kifogások, jogsérelemre vagy kötelezettségszegésre utaló panaszok. Az intézményvezetőhöz érkező szülői megkeresések inkább a gyermekfelvétellel, az ellátás bővítésével vagy a szolgáltatások átalakításával kapcsolatos javaslatokról szólnak. Az Érdekképviseleti Fórum jelenleg 7 tagú (4 fő a szülők, 2 fő az intézmény dolgozói, 1fő a fenntartó képviselete), de a közeljövőben módosul az Érdekképviseleti Fórum Megalakításának és Működésének szabályzata, ami által a taglétszám is bővül, és a választási fórumokon megválasztásra került tagok által személyi összetételében is módosulni fog.

A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézményének valamennyi tagintézménye saját főzőkonyhával rendelkezik, az élelmezés központi irányítással és központi étlap alapján történik. A gyermekek egészséges fejlődése, egészségének védelme érdekében fontos, hogy a

bölcsődei élelmezés során figyelembe vegyük a korszerű csecsemő és kisgyermek táplálási elveket és kövessük az új előírásokat. A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet új közétkeztetési szabályait a közelmúltban adaptáltuk intézményünkre. A bölcsődében az ellátottak részére napi négyszeri étkezést biztosítunk. A reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna keretén belül a teljes napi energia bevitel 75%-át kapják gondozottaink. Az ételféleségek az intézmény dietetikusa által készített étlap alapján készülnek, melyek megfelelnek a gyermekek élettani szükségleteinek, biztosítják a napi energia és tápanyagtartalmat, változatosak és idényszerűek. Tagintézményeinkbe az önálló főzőkonyhák működése a szülők nagy megelégedésére szolgál, hisz a szakmai alapelveknek megfelelően tudjuk kielégíteni az ellátott korosztály sajátosságaiból adódó speciális táplálkozási igényeket. Évről évre nő a bölcsődés korosztályban az anyagcserezavarban különböző ételallergiában szenvedő kisgyermekek száma. Részükre egyelőre a Honvéd Utcai Tagintézményben, a dietetikus által összeállított egyéni étrend alapján tudunk diétás étkezést biztosítani. A megnövekedett diétás igény kielégítésére elindítottuk más tagintézmények főzőkonyhájában is, a diétás konyha működtetésére vonatkozó speciális feltételek kialakítását és engedélyeztetési folyamatát.

Alapellátáson túli szolgáltatások keretében valamennyi bölcsődében az alapellátás prioritása mellett, a családi nevelést támogató *gyermekfelügyelet* szolgáltatást nyújtunk. Azok az édesanyák vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, akik esetleg részmunkaidőben dolgoznak, munkát keresnek vagy tanulnak, esetleg nem jogosultak a bölcsődei ellátásra, de alkalomszerűen vannak elfoglaltságaik és a bölcsődben szeretnék gyermekük felügyeletét megoldani. A gyermekfelügyeletet akár egy-egy órára, napra, de akár több napra vagy hétre, is igénybe vehető a bölcsőde nyitva tartási idején belül. A gyermekfelügyelet a bölcsőde kihasználtságának és a kisgyermeknevelők leterheltségének erőteljes függvénye, így a bölcsődevezető kompetenciája eldönteni, a szülő kérelmén alapuló gyermekfelügyeleti lehetőség felvállalását.

Játszócsoport az Áchim Utcai Tagintézmény és a Margit Téri Tagintézmény egy-egy, e célnak megfelelően felszerelt gondozási egységében valósul meg, kedvező körülményeket teremtve arra, hogy a gyermekek szüleikkel vagy más hozzátartozóikkal együtt játszhassanak. A közös játék lehetőségén túl az érdeklődők részt vehetnek előre megszervezett programokon, ünnepségeken, mód nyílik tanácsadás kérésére és tapasztalatcserére is. A játszócsoport háziasszonya szakképzett kisgyermeknevelő, ő szervezi a programokat, kezeli a csoporthelyzetet, szakmai munkájáról dokumentációt vezet. Igény szerint étkezési lehetőséget biztosítunk a szolgáltatásokat igénybevevő gyermekek részére, a szolgáltatások térítési díját az intézmény saját hatáskörben, a fenntartóval egyeztetve állapítja meg. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást a Gyermekfelügyelet rendje és a Játszócsoport rendje dokumentumokban rögzítjük. Mind a két szolgáltatási forma népszerű városunkban, de a kapacitások és a személyi feltételek (a játszócsoport háziasszonyának önálló státusza) inkább a játszócsoportok felfutását eredményezte. ***(3. sz. melléklet)***

A 9 bölcsődében működő *sókuckók* a prevenciót, egészségvédelmet szolgálják. A barlangi klíma, a sós levegő jótékony hatása válik elérhetővé a gyermekek és családjaik számára. Ezek a légzésterápiás helyiségek mind a légzőszervi panaszokban szenvedők, mind az egészséges emberek számára kedvező élettani hatásúak. A gyerekek rendszeresen, a

délelőttök folyamán a napirendbe építve használják, a szülőknek pedig délután nyílik lehetősége gyermekükkel együtt igénybe venni.

A bölcsődék nyitva tartási időben 6.00 – 18.00 óra között fogadják a gyerekeket, de több tagintézményben lehetőség van a hosszított nyitva tartásra is. A bölcsődék évközben ideiglenes zárva tartása, az igénybevevők szükségleteit figyelembe véve fenntartói döntés alapján történik. A bölcsődékben április 21-e, a Magyar Bölcsődék Napja, mely minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.

IV. Intézmény működése a szolgáltatásnyújtó közalkalmazottak vonatkozásában

Az intézmény *engedélyezett alkalmazotti létszáma:* 342,6 fő. Az alkalmazotti létszám szervezeti egységenként és munkakörönkénti tagolódását a ***(4. sz. melléklet)*** az intézmény szervezeti felépítését pedig a ***(5. sz. melléklet)*** mutatja. A munkavégzéssel kapcsolatos főbb szabályokat (az alkalmazottak munkaideje, kötelezettségei, a feladat-, hatás- és jogkörök) illetve az intézmény működésének rendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti, az alaptevékenységre vonatkozó jogszabályokkal összhangban.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye szakmai létszáma 2014. évben 210,1 fő, ebből szakmai felsőfokú végzettségű: 169,1 fő középfokú végzettségű: 40 fő. Az utóbbi néhány évben jelentős mértékben megfiatalodott a szakdolgozói kör, s az új generáció számára immár a főiskolai szintű képzés bevezetésével lassan elindult a folyamat, melynek jövőbeli végcélja, hogy egyre több legyen kisgyermeknevelőink között a diplomás. Kollégáink elsődlegesen a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karának Csecsemő- és kisgyermeknevelő szakán szerzik meg szakirányú diplomájukat. A főiskolával kötött együttműködési megállapodás értelmében a BA képzés mellett Felsőoktatási Szakképzés új 4 féléves gyakorlatorientált képzésében részt vevő hallgatók számára is gyakorlati helyet biztosítunk.

A pályakezdő szakmai gyakorlattal nem rendelkező gyakornokok tudásának, képességeinek, készségeinek fejlesztését, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi gondoskodás iránti elkötelezettségüket segíti *intézményünk gyakornoki rendszere*. A végzettségnek és előzetes szakmai tapasztalatoknak függvényében 1-3 év gyakornoki időt kell eltölteni, mely alatt a munkaköréhez tartozó tevékenységek teljes körét meg kell ismernie. Az intézmény Gyakornoki Szabályzata rögzíti az általános és speciális szakmai követelményeket, a számonkérés és a minősítés feltételeit.

A *Közalkalmazotti Szabályzat* tartalmazza a 7 tagú közalkalmazotti tanács jogköreit, ügyrendjét, a munkáltatóval folytatott együttműködés elveit, melynek célja a közalkalmazottak munkakörülményeinek és a munkahelyi légkörének javítása, a jogok és kötelezettségek összehangolása mellett. A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye és a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete Debreceni Alapszervezete által kötött jelenleg érvényes *Kollektív szerződése* 2014. év július hó 10. napján lépett hatályba.

Az intézményünket érintő *személyi változások* oka elsődlegesen a nyugdíjba vonulás, az egyéb okból kifolyó alkalmazotti fluktuáció nagyon alacsony szintű. A tavalyi évet illetően a legjelentősebb személyi változás az intézmény vezetőjének Szele Barnánénak év végi nyugdíjba vonulása. Intézményvezetőnk 2014. április 21-én, a bölcsődei területen végzett kimagasló munkájáért, a Magyar Bölcsődék Napján megkapta a Magyar Bölcsődék Egyesületének legrangosabb szakmai életműdíját, az Akócsi Ágnes díjat. Az új intézményvezető Papné Gyöngyösi Katalin 2014, december 30-tól vette át hivatalát. Az elmúlt évben két tagintézménynek lett új vezetője, Katona Erzsébet 2014. január 01-től látja el Gáborjáni Szabó Kálmán Utcai Tagintézmény vezetői feladatait, Dobiné Besenyei Andrea pedig 2014. december 30-tól a Varga Utcai Tagintézmény vezetője lett.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000 (VIII.4.) Sz.Cs.M. rendelet szerint, 2014-ben az intézmény 11 szakdolgozója teljesítette továbbképzési kötelezettségét. Intézményi költségvetésből finanszírozott továbbképzésen 32 szakember vett részt, pályázati forrás igénybevételével 2 fő szerzett továbbképzési pontokat, melyek pontos adatait ***(6. sz. melléklet)*** tartalmazza**.**

A személyi feltételek tekintetében általánosságban a jövőre vonatkozó legfontosabb terv, hogy kisgyermeknevelőink önképzését, továbbtanulását támogassuk, de csakis a munkavégzés és feladatellátás elsődlegessége mellett; továbbá segítsük őket a továbbképzési kötelezettségek teljesítésében, valamint abban, hogy új, speciális készségekkel ruházzuk fel őket a szociális képzések rendszerének modernizációjából kifolyólag.

Két fontos területen érzünk jelenleg problémát az alkalmazotti létszám kapcsán. 2014. januárban az átszervezések kapcsán a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye igazgatóságának kialakult létszámkerete kevésnek bizonyul. A Debreceni Intézményműködtető Központtal való együttműködés egy éves tapasztalatára alapozva, a két fő gazdasági összekötő napi szintű jelentési tevékenysége, a havi, negyedéves és éves feladatai; a humánerőforrás gazdálkodás, a tárgyi eszköz és készletgazdálkodás, a pénzügyi tevékenység tekintetében önmagában olyan mérvű feladatmennyiség, mely megalapozza a létszámbővítést. Indokaink között szerepel továbbá intézményünk nagysága - így a 12 telephellyel való kapcsolattartás, a 342 dolgozóval együtt járó adminisztrációs és ügyintézési feladatok -, a működéshez szükséges adatokhoz való hozzáférés bonyolultsága, az eljáró hiánya, mely napi szinten legalább 1-1 óra munkaidő kiesést okoz. Létszám igénylésünk alátámasztására szolgáló részletes javaslatunkat elkészítettük és továbbítani szeretnénk a fenntartó felé.

A másik problémánk a 4 gyermekcsoportokkal működő tagintézményeknél a szakdolgozók 1 fővel való növelésének szükségessége. DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye szakmai ellenőrzését a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának HBC/01/00537-2/2014. számú végzése alapján 2014. február 26. napján Korintus Mihályné gyermekvédelmi szakreferens végezte. A személyi feltételek vizsgálata alapján javasolta a 4 gyermekcsoporttal működő tagintézményekben (Áchim A. utcai, Faraktár utcai, Ősz utcai, Postakert utcai) 1 fő kisgyermeknevelővel növelni a szakmai létszámot a következő indokokkal: növekszik a fiatalabb gyermekek aránya, nagyobb az ellátottak fluktuációja, a nyugdíjazás miatti felmentési idők alatt, illetve a betegség miatt hiányzó szakemberek helyettesítése állandó nehézségbe ütközik.

V. Intézményi dokumentáció

A bölcsőde működtetése – a gyermekvédelmi törvény 100. § (1) bekezdés értelmében – működési engedélyhez kötött. Az alaptevékenységre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye az ellátást nyújtó székhelyre és az egyes telephelyekre vonatkozóan külön működési engedélyekkel rendelkezik.
(7. sz. melléklet)

Az intézmény működését érintő főbb területekre vonatkozóan meghatározásra kerültek a különböző szabályozó dokumentumok (mellékletekkel, függelékekkel, formanyomtatványokkal együtt), melyek az intézményi szabályzatok című ***(8. sz. mellékletben)*** kerülnek felsorolásra. Az adminisztrációs feladatok esetében törekszünk az egységes ügyiratkezelésre, a dokumentum kitöltések szabályosságára, a személyiségi jogok, valamint az adatvédelmi szabályok betartására.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentációk és a bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok körét a ***(9. sz. melléklet)*** mutatja. A gyermekekről vezetett adminisztráció tekintetében szükség lenne új módszertani útmutatókra, amelyek hiányában intézményi szinten szeretnénk segédletet, szempontsort adni, a gyermekek fejlődésével kapcsolatos feljegyzések tartalmának megújításához és szakszerűségéhez. Terveink között szerepel továbbá a kisgyermeknevelők által használt nyomtatványok modernizálása a szakmai előírásoknak megfelelve.

Érzékelhetően nőnek évről évre az adminisztrációs feladatok, a vezetői munkának immár legnagyobb hányadát ez teszi ki. A papíralapú adminisztráció mellett az online jelentési kötelezettségek is napi állandó kötöttséget jelentenek. A tagintézmény vezetők közül, akiknek nincs függetlenített helyettese, ez szinte folyamatos készültséget és elérhetőséget jelent.

VI. Intézmény működési feltételei a gazdálkodás és üzemeltetés vonatkozásában

A DMJV Egyesített bölcsődei Intézménye, mint önállóan működő, előirányzatok feletti rendelkezés szempontjából részjogkörű költségvetési szerv; mely a személyi juttatások, a munkaadót terhelő járulékok és szakmai tevékenységgel összefüggő speciális kiadások előirányzatai felett jogosult rendelkezni. A pénzügyi – gazdasági feladatokat a Debreceni Intézményműködtető Központ látja el. A munkamegosztás a felelősségvállalás rendjét, valamint az előirányzat feletti jogkör gyakorlásának rendjét az együttműködési megállapodás rögzíti. A 2014-es év volt az első intézményünk életében, amikor nem önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervként működött. Az átszervezésekből, a két intézményi struktúra összehangolásából, az együttműködési megállapodásban rögzítettek értelmezéséből, az adatszolgáltatás és információáramlás akadályaiból kifolyólag nem volt problémamenetes a mögöttünk álló év. Az első év tapasztalatai és kompromisszumai reményeink szerint a jövő évben már sokkal rutinosabb és hatékonyabb együttműködést eredményez.

Az Egyesítetett Bölcsődei Intézmény 2014. évi működési mutatói az előző két évhez képest mind a felvett gyermekek, mind a gondozott gyermekek vonatkozásában is igénybevételi emelkedést mutatnak. ***(10. sz. melléklet)*** Az intézmény 94,01 % feltöltöttsége és 71,80 % kihasználtsága egyaránt jónak mondható, és az adatok hátteréül szolgáló magyarázatok részletesen kifejtésre kerültek a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye működési mutatóinak elemzése című dokumentumban.

Intézményünk bevételeit természetesen erőteljesen meghatározzák ezek a mutatók, hisz bevételeink tekintélyes hányada a szülők által befizetett személyi térítési díjak. A személyi térítési díj két összetevője az étkezésért fizetett térítési díj 349 Ft./fő/nap, és a gondozási díj 150 Ft./fő/nap. A 2014. évi élelmezési összesítő adatok mutatják a lefőzött tényleges adagszámokat az egyes étkezési csoportok bontásában, mely szerint 225.370 adag étel lefőzésére került sor, amelyből 58.835.766.- Ft bevételt könyvelhettünk el. ***(11. sz. melléklet)*** A ténylegesen megfizetett gondozási díjjal: 24.723.450.- Ft ***(12. sz. melléklet)*** együtt az élelmezési tevékenység 2014. évi összbevétele: 83 559 216 Ft volt. Az összbevételt csökkenti a kedvezmények igénybevétele, melyet a tavalyi évben 2356 fő vett igénybe, ami 36685 adagot érint. ***(13. sz. melléklet)*** A díjfizetési hátralék szinte elenyésző intézményünkben.

A két térítési díjas szolgáltatásunk közül a játszócsoportok bevétele növekszik (2014-ben 1.828.923.- Ft), míg a gyermekfelügyeleté csökken (111.500.- Ft). Bevételeink a szolgáltatási önköltség kis szeletét adják, természetesen törekszünk ezek emelésére, de sok esetben rajtunk kívülálló okokból ered a feladat nehézsége.

VII. Intézmény működése a tárgyi feltételek vonatkozásában.

Az egyes bölcsődék épületének állaga, adottságai eltérőek, de valamennyi megfelel ellátásnak. A tagintézmények felújítására minden évben különböző összeget fordít a fenntartó, az intézményünk által javasolt felújítási koncepció alapján. A működtetés, tárgyi eszköz felújítás, beruházás, vagyonkezelés feladatait a Debreceni Intézményműködtető Központ látja el. Újdonság volt, hogy lényegesen több a tárgyi feltételeket javító és felmérő külső szakember kereste fel ettől az évtől bölcsődéinket: karbantartók, a szervízhálózatok munkatársai, a DIM alkalmazottai, s a velük szerződéses viszonyban álló vállalkozók. Gyakori volt a kapcsolattartóink személycseréje, a karbantartói területek átszervezése, és az egymást követő felmérések, így a bölcsődevezetők a működést érintő ügyekben folytatott munkája jelentősen megnövekedett. Az elmúlt év tapasztalatai alapján szeretnénk a DIM vezetésével és munkatársaival történő kapcsolattartás területén két lényeges dolgot elérni, egyrészt az intézményvezetés tájékoztatását a nagyobb volumenű kérdésekben, másrészt az információszolgáltatás pontosságát, hogy élni tudjunk az előre tervezés lehetőségével.

Az ingatlanok a két közelmúltban felújított tagintézmény a Margit téri és Faraktár utcai kivételével vagy teljes körű, vagy részleges, de jelentős összegeket igénylő felújításra szorulnak. Általános probléma a nyílászárók rendkívül rossz állapota, az akadálymentesítés megoldatlansága, a hőszigetelés és energiatakarékosság jegyében a külső homlokzatok elavultsága, a fűtéskorszerűsítés elmaradása, az elektromos- és vízvezeték hálózat

elöregedése. Az épületeink belső tereiben és a játszókertekben évről évre folyamatosan zajlanak beruházások, így egy-egy épületrész, melyek az ellátás szempontjából a legfontosabbak (konyha, csoportszoba, fürdőszoba, külső terasz) modernizálódnak. A problémát inkább az okozza, hogy sohasem teljes körű, komplett felújítások ezek, így egy épületrész több év alatt szakaszosan újul, és még így is elmaradnak fontos belső munkák, melyeket a kiírások nem tartalmaznak pl.: radiátorok cseréje, burkolatok cseréje, beépített szekrények javítása cseréje.

A 2014-es évben az alábbi nagyobb felújításokra került sor:

A belső munkálatok közül a két legnagyobb volumenű felújítás két főzőkonyha teljes körű felújítása volt a Varga Utcai Tagintézményben és a Karácsony György Utcai Tagintézményben. Mind a két helyen megtörtént az egész csatornahálózat, a víz- és villamosvezetékek kiépítése; új belső burkolatok, belső nyílászárók és szaniterek cseréje. Szintén több tagintézményben megtörtént csoportszobák meleg burkolatának felújítása: Varga Utcai Tagintézmény és Karácsony György Utcai Tagintézményben 4 csoportszoba új PVC burkolat lerakása; Károlyi Mihály Utcai Tagintézmény 4 csoportszoba, Görgey Utcai Tagintézmény 2 csoportszoba, Angyalföld Téri Tagintézmény 2 csoportszoba új parketta lerakása; a Görgey Utcai Tagintézményben, az Áchim András Utcai Tagintézményben, Angyalföld Téri Tagintézményben 2-2 csoportszoba parkettájának csiszolása és lakkozása történt meg. Tisztasági festésre került sor az Igazgatóságon, a Postakert Utcai Tagintézmény, Gáborjáni Szabó Kálmán Utcai Tagintézmény, Görgey Utcai Tagintézmény, Honvéd Utcai Tagintézmény egyes helyiségeiben. Irodák, csoportszobák, kiszolgáló helyiségek festése és mázolása kapcsán, a munkákat más rekonstrukciós munkák is kísérték pl.: beázás, leázás elhárítása, csövek cseréje, lábazat és falburkolat javítás. A belső munkák sorában villanykorszerűsítés keretében a Karácsony György Utcai Tagintézmény valamennyi gondozási egységében új energiatakarékos villany szerelvények lettek kiépítve.

A külső munkálatok sorában sikerült több tagintézményünk teraszainak hibáit javítani részben vagy egészében. A munkák a Faraktár Utcai Tagintézményt, Áchim András Utcai Tagintézményt, Károlyi Utcai Tagintézményt, Görgey Utcai Tagintézményt érintették. Ezeket a munkálatokat is kísérték egyéb járulékos javítások, melyek elsődlegesen balesetvédelmi és biztonsági szempontból voltak fontosak, így tereprendezés, földfeltöltés, térkövezés, bicikliút kiépítés kísérte a felújításokat. Az Angyalföld Téri Tagintézményben, Faraktár Utcai Tagintézményben, Áchim András Utcai Tagintézményben a kerítések festésére, egyes szakaszok kiépítése, javítására került sor, különböző mértékben.

Voltak olyan felújítási munkák, melyeket hétvégén, vagy hétköznap késő estig végeztek, illetve nyitvatartási időben, amikor meg kellett oldani a gyermekek elhelyezését más gondozási egységekben. A bölcsődevezetők és munkatársaik minden alkalommal biztosították, mind a gyerekek, mind a szülők számára az érintett egységek zavartalan működését. A felújítási munkák során együttműködtek a vállalkozókkal és a DIM műszaki szakembereivel, rendelkezésre álltak szakmai segítségadással és az ügyeletek megszervezésével. A felújítások és karbantartási munkák ismét sokat javították az épületek külső és belső állagát, melyet ezúton köszönünk.

A játékkészlet minősége, a berendezési tárgyak korszerűsítése, a játszóudvarok európai szabvány szerinti játékokkal való felszerelése jelentős mértékben alapítványaink

működésének is köszönhető. Csak a tavalyi évben a Debrecen Bölcsődés Gyermekeiért Alapítvány bevétele 5.250.310.- Ft volt, mely többségében szülői befizetést tartalmazott, de különböző cégek és a képző intézmények is hozzájárultak adományaikkal. A Honvéd utcai bölcsődében és a Károlyi Mihály utcai bölcsődében működő önálló alapítványok bevétele együttesen további 1.588.485.- Ft volt. Az NI Hungary Kft. és intézményünk közötti együttműködési megállapodás értelmében, kötelezettséget vállalunk az NI munkavállalói gyermekeinek bölcsődei elhelyezésének biztosításáért, évi meghatározott összegű támogatás érdekében. A tavalyi évben összesen 11.000.000.- Ft-ot utalt át intézményünk javára az NI, melynek felhasználásáról szóló tételes kimutatást év végével megküldtük a vállalat és a fenntartó felé egyaránt.

A tárgyi feltételek tekintetében az épületek állagmegőrzése, felújítása és korszerűsítése továbbra is a jövőbeli feladat. A legleromlottabb állapotú Postakerti Tagintézmény sorsát rendezni kell, hisz az ottani beruházások, mint csepp a tengerben vesznek el az épület általános állapotából fakadóan. Javasoljuk inkább kiváltását az Észak-Alföldi Operatív Program ÉAOP-4.1.3/AB-11" Szociális alapszolgáltatások és Gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlődése" címmel kiírt pályázat keretében, a Barna u. 23. alatti volt bölcsőde épületének átalakítása és felújítása kapcsán, és a Görgey Utcai Tagintézményben megvalósítható férőhelybővítéssel, melynek terveit részletesebben tartalmazza a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye működési mutatóinak elemzése című dokumentum.

A jövőre vonatkozó terveink, igényeink összefoglalása, egy hónappal az intézményvezetői feladatok átvételét követően jelenleg ezekre a fentebb vázolt területekre összpontosul, ami valószínűleg a feladatellátás tényleges megismerésével bővülhet a jövőben. A felénk irányuló elvárásoknak megfelelve kívánjuk intézményünket a 2015-ös esztendőben is sikeresen működtetni.

Tisztelettel:

Papné Gyöngyösi Katalin
intézményvezető